

ПОЛИТИКИТЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ

Растеж за
устойчиво
и богато на
възможности
за работа
бъдеще

„Европа 2020“: стратегията на Европа за растеж

„Приносът на Европа трябва да бъде голяма стъпка към все по-сближаващ се и по-силен Съюз на стабилност и растеж.“

Председателят на Европейската комисия
Жозе Мануел Барозу, юни 2012 г.

ПОЛИТИКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Тази публикация е част от поредица, която обяснява какво прави ЕС в различните области на политиката, защо участва в тях и какви резултати постига.

Може да проверите в интернет кои от тези публикации са достъпни и да ги изтеглите от:

http://europa.eu/pol/index_bg.htm

Как работи ЕС
„Европа 2020“: стратегията на Европа за растеж ✘
Основателите на ЕС

Безопасност на храните
Борба с измамите
Бюджет
Външни работи и политика на сигурност
Вътрешен пазар
Граници и сигурност
Данъчно облагане
Действия в областта на климата
Енергетика
Икономическият и паричен съюз и еврото
Миграция и предоставяне на убежище
Конкуренция
Култура и аудиовизия
Имиграция и убежище
Митници
Научни изследвания и иновации
Образование, обучение, младеж и спорт
Обществено здраве
Околна среда
Потребители
Правосъдие, гражданство, основни права
Предприятия
Програма в областта на цифровите технологии
Развитие и сътрудничество
Разширяване
Регионална политика
Рибарство и морско дело
Селско стопанство
Транспорт
Трудова заетост и социални въпроси
Търговия
Хуманитарна помощ

СЪДЪРЖАНИЕ

Защо ни е необходима стратегията „Европа 2020“

Реформи за повишаване на конкурентоспособността 3

Какво предприема ЕС в тази област

Координация и финансова помощ 6

Какво точно прави ЕС

Целенасочени инициативи 9

Перспектива

Създаване на работни места и приобщаващ растеж 12

Още по темата 12

Политиките на Европейския съюз: „Европа 2020“: стратегията на Европа за растеж

Европейска комисия
Генерална дирекция „Комуникации“
Публикации
1049 Брюксел
БЕЛГИЯ

Текстът е завършен през декември 2012 г.

Снимка на корицата и страница 1: © — Phovoïr

2013 г. — 12 стр. — 21 × 29,7 см
ISBN 978-92-79-23967-0
doi:10.2775/39596

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2013 г.

© Европейски съюз, 2013 г.

Възпроизвеждането е разрешено. За използване или възпроизвеждане на отделните снимки в публикацията трябва да се иска разрешение направо от притежателите на авторските права.

Защо ни е необходима стратегията „Европа 2020“

Реформи за повишаване на конкурентоспособността

Като повечето останали региони в света Европа преминава през период на трансформации. Световната икономическа криза заличи постигнатия в продължение на много години икономически и социален напредък и разкри структурни слабости в европейската икономика. Междувременно различни дългосрочни предизвикателства като глобализацията, изчерпването на природните ресурси и застаряващото население стават все по-сериозни. Ако искаме да се приспособим към тази променяща се реалност, повече не можем да разчитаме на установените досега методи на действие.

На разкритата от кризата структурна слабост на европейската икономика може да се отговори само с извършване на структурни реформи: реформи, основани на национални усилия, но и на европейски активи като единния пазар, общата търговска политика и други политики на равнището на ЕС. Ако искаме да запазим модела на европейската социална пазарна икономика в сегашния труден икономически климат, Европа трябва да бъде по-конкурентоспособна.

За да се справят с предизвикателствата, през 2010 г. Европейският съюз и държавите членки поставиха началото на стратегия за устойчив растеж през идното десетилетие: стратегията „Европа 2020“. Посредством мерки за насърчаване на растежа, които подготвят икономиката на Европа за бъдещето, стратегията е насочена както към краткосрочните предизвикателства, свързани с кризата, така и към необходимостта от структурни реформи.

Политиките на ЕС целят наемането на работа на 75 % от населението на Европа в работоспособна възраст до 2020 г.

© Corbis

Цели и водещи инициативи

ЕС си е поставил пет амбициозни цели в областта на заетостта, иновациите, образованието, социалното приобщаване и климата/енергетиката, които да бъдат постигнати до 2020 г. По-конкретно те са:

1. осигуряване на 75 % заетост сред лицата на възраст между 20 и 64 години,
2. инвестиране на 3 % от БВП на ЕС в научноизследователски и развойни дейности,
3. ограничаване на емисиите на парникови газове с 20 или дори 30 % в сравнение с нивата от 1990 г., производство на 20 % от необходимата ни енергия от възобновяеми източници и повишаване на енергийната ни ефективност с 20 %,
4. намаляване на нивата на преждевременно напускащите училище под 10 % и завършено висше образование от поне 40 % от 30–34-годишните,
5. 20 милиона по-малко хора, застрашени от бедност или социално изключване.

Страните от ЕС си поставиха свои собствени цели във всяка от областите, а лидерите на Съюза се споразумяха по няколко конкретни действия на европейско и национално равнище. Освен това те определиха най-важните сфери на дейност, за които смятат че могат да бъдат нови стимули за растежа и заетостта. Те са отразени посредством седем „водещи инициативи“.

- „Съюз за иновации“: целта на тази инициатива е да се подобрят условията и достъпът до финансиране за научноизследователска дейност и иновации, за да могат новаторските идеи да се превърнат в продукти и услуги, които създават растеж и работни места.
- „Младежта в движение“: има за цел да подобри постиженията на образователните системи и да улесни навлизането на млади хора на пазара на труда. Това се прави посредством финансирани от ЕС програми за образование и обучение, както и чрез платформи, подпомагащи младите хора да намерят работа в целия Съюз.

- „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“: нейна цел са ускоряването на разпространението на високоскоростен интернет и по-широкото използване на информационните и комуникационните технологии.
- „Европа за ефективно използване на ресурсите“: цели разграничаване на икономическия растеж от използването на ресурси. Инициативата подкрепя прехода към нисковъглеродна икономика, по-голямата употреба на възобновяеми енергийни източници, развитието на екологични технологии и модернизирането на транспорта и насърчава енергийната ефективност.
- „Индустриална политика за ерата на глобализацията“: целта на тази инициатива е да се подобри бизнес средата, по-конкретно за МСП, например чрез улесняване на достъпа им до финансиране и намаляване на административните формалности. Тя подкрепя и развитието на стабилна и устойчива промишлена база, с потенциал за иновации и конкурентоспособна на световно равнище.
- „Програма за нови умения и работни места“: нейна цел е модернизирането на трудовите пазари и предоставянето на повече възможности за хората чрез развитие на техните умения и осигуряване на по-гъвкава и по-сигурна работна среда. Освен това чрез инициативата се помага на работещите по-лесно да търсят работа в целия ЕС, за да се постигне на по-добро съответствие между търсенето и предлагането на работни места.
- „Европейска платформа срещу бедността“: целта на инициативата е да се осигури социално и териториално сближаване чрез подпомагане на бедните и социално изключените хора да получат достъп до трудовия пазар и да станат активни членове на обществото.

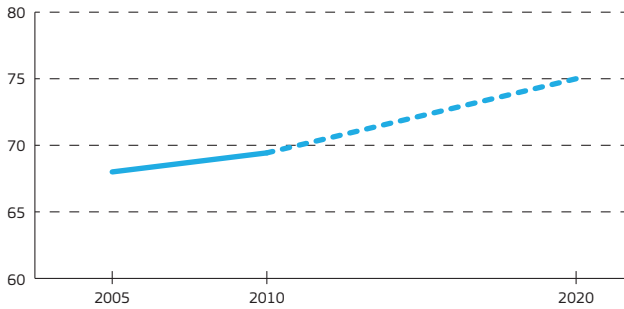
Много от останалите политики и дейности на ЕС също са разработени в подкрепа на стратегията „Европа 2020“ – политиката за единния пазар, бюджетът на ЕС, чрез който се подкрепят приоритетните области на стратегията, както и търговската политика на Съюза, насърчаваща по-задълбочени търговски отношения, които могат да осигурят достъп на европейските предприятия до обществени поръчки и научноизследователски програми в трети страни.

Навсякъде в Европа трябва да има достъп до високоскоростен интернет.

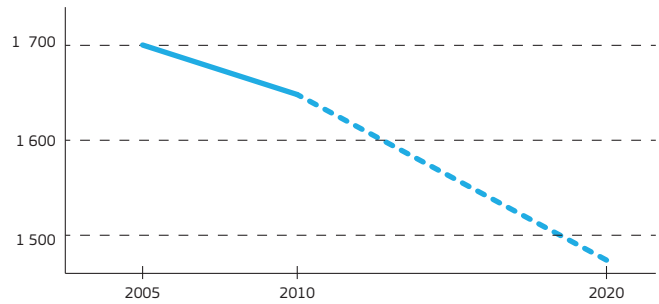
Цели на Европа за 2020 г.

ПОВИШАВАНЕ НА НИВОТО НА ЗАЕТОСТ ДО 75 %

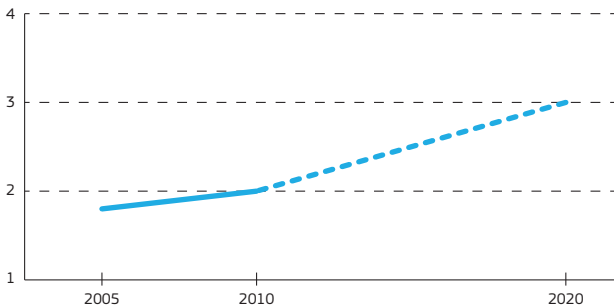
Дял на заетите лица на възраст 20–64 години

ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ С 20 %

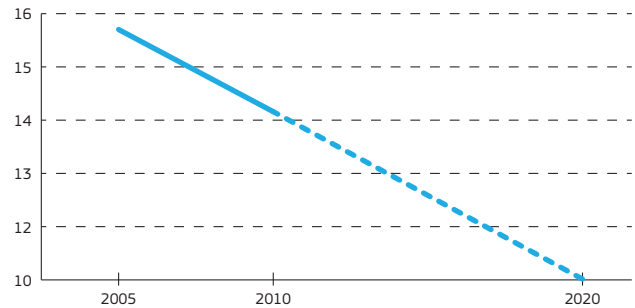

Първично енергопотребление в милиони тонове нефтен еквивалент

ИНВЕСТИРАНЕ НА 3 % ОТ БВП В ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

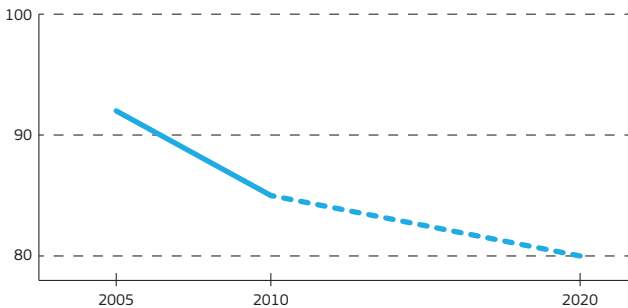

НАМАЛЯВАНЕ НА ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАЩИТЕ УЧИЛИЩЕ ПОД 10 %

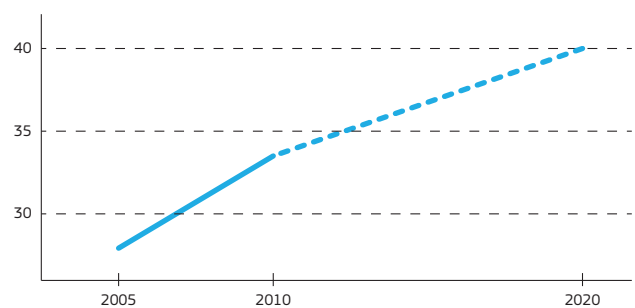
Дял на лицата на възраст 18–34 години, които са завършили едва основно образование и не продължават своето образование или обучение

НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ С 20 % В СРАВНЕНИЕ С НИВАТА ОТ 1990 Г.

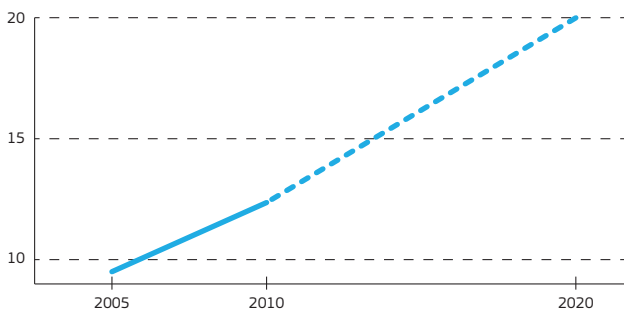
Индекс, при който емисиите от 1990 г. = 100

ГАРАНТИРАНЕ, ЧЕ ПОНЕ 40 % ОТ 30–34-ГОДИШНИТЕ ИМАТ ЗАВЪРШЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Дял на 30–34-годишните, успешно завършили университетско образование или еквивалентна степен

УВЕЛИЧАВАНЕ НА ДЕЛА НА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОбНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ ДО 20 %

Дял на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно енергопотребление

Всички графики показват данните за 27-те страни от ЕС за 2005 г. и 2010 г., както и договорените в рамките на стратегията „Европа 2020“ цели за 2020 г. Целта за изваждане на поне 20 млн. души от състояние на бедност и социално изключване не се измерва по същия начин като останалите цели, поради липса на съпоставими данни. Смята се, че 115 млн. граждани на ЕС попадат в тази категория през 2010 г.

Източник: Европейска комисия.

Какво предприема ЕС в тази област

Координация и финансова помощ

Кризата показва до каква степен нашите икономики са взаимосвързани. Наличието на проблем на пазара на недвижими имоти в една страна може да окаже влияние върху съседните страни, а съответно и върху целия Съюз. Повишената икономическа взаимосвързаност изисква координирани действия, включително със социалните партньори и гражданското общество. Ако действат заедно, можем да излезем по-силни от кризата. В условията на глобализация никоя държава не може сама да се справи ефективно с предизвикателствата, пред които е изправена. Това важи особено за Европа, където преодоляването на предизвикателствата е най-ефективно на равнището на ЕС.

Възстановяването на растежа и конкурентоспособността на европейските икономики е основна цел на Европейската комисия още от началото на кризата. За да се постигне това, е необходимо укрепване на обществените финанси и наличие на по-стабилен и по-сигурен финансов сектор, работещ в услуга на реалната икономика. Освен това са нужни по-строга икономическо управление и дисциплина, а държавите членки трябва да продължат да полагат усилия за фундаментални структурни реформи, които да насърчават конкурентоспособността. За постигане на желанния резултат е необходимо всичко това да бъде извършвано едновременно.

Висока степен на координация на националните икономически политики

„Европейският семестър“ е времето през годината, когато държавите членки координират своите икономически политики и работят за изпълнението на стратегията „Европа 2020“. В рамките на този годишен цикъл се гарантира, че страните от ЕС обявяват публично своите планове за макроикономическата, структурната и трудовата си политика, за да могат да се учат една от друга и да откриват предварително възможните проблеми.

Целта на европейския семестър е да се засили координацията между икономическите политики на държавите членки още по време на тяхната подготовка, за да могат да се установят евентуалните несъответствия и възникващи дисбаланси. Семестърът представлява систематичен и цялостен преглед на европейската икономика.

Всяка година Комисията поставя началото на европейския семестър с представянето на доклад, наречен „Годишен обзор на растежа“, пред Европейския парламент и Съвета. Този доклад служи за основа на дискусиите между лидерите на ЕС – държавните или правителствените ръководители на страните от ЕС, които се срещат в рамките на т.нар. пролетно заседание на Европейския съвет през март, за да определят общите насоки за стратегията „Европа 2020“.

На базата на тези насоки всяка държава членка следва да изготви две програми: национална програма за реформи и програма за стабилност или конвергенция. В първата се посочва какъв напредък е постигнат спрямо показателите на стратегията „Европа 2020“ и какви действия ще предприеме страната през идната година за справяне с оставащите слабости. Втората се отнася до многогодишните бюджетни проекти на страните. Тези две програми се изпращат за оценка до Европейската комисия през април.

Въз основа на това Комисията изготвя специфични за всяка страна препоръки, които се приемат от Европейския съвет на заседание през юни. Препоръките покриват широк спектър от въпроси – състоянието на публичните финанси, способността на банковия сектор да подкрепя икономиката, пенсионните реформи, предизвикателствата пред растежа и конкурентоспособността, мерките за създаване на работни места и в областта на образованието – и отразяват определените в годишния обзор на растежа приоритети.

Националните програми за реформи и програмите за стабилност или конвергенция се изготвят от държавите членки, включително на базата на консултации със заинтересувани страни на национално равнище, а специфичните за всяка страна препоръки се изготвят от Европейската комисия поотделно за всяка държава членка. Тези целенасочени, конкретни препоръки за това какво следва да постигнат страните през следващите 12 до 18 месеца се основават на анализа на представените от страните програми и на коментари от двустранни срещи между експерти на Комисията и държавите членки.

Избягване на дефицитите и подобряване на бюджетната дисциплина

Финансовата криза разкри редица слабости в управлението на ЕС на икономическия и паричен съюз. В основата на реакцията на ЕС по отношение на така създалата се ситуация е новият набор от правила за по-добро икономическо управление, които влязоха в сила през 2011 г. За страните от еврозоната специално се прилагат някои допълнителни правила.

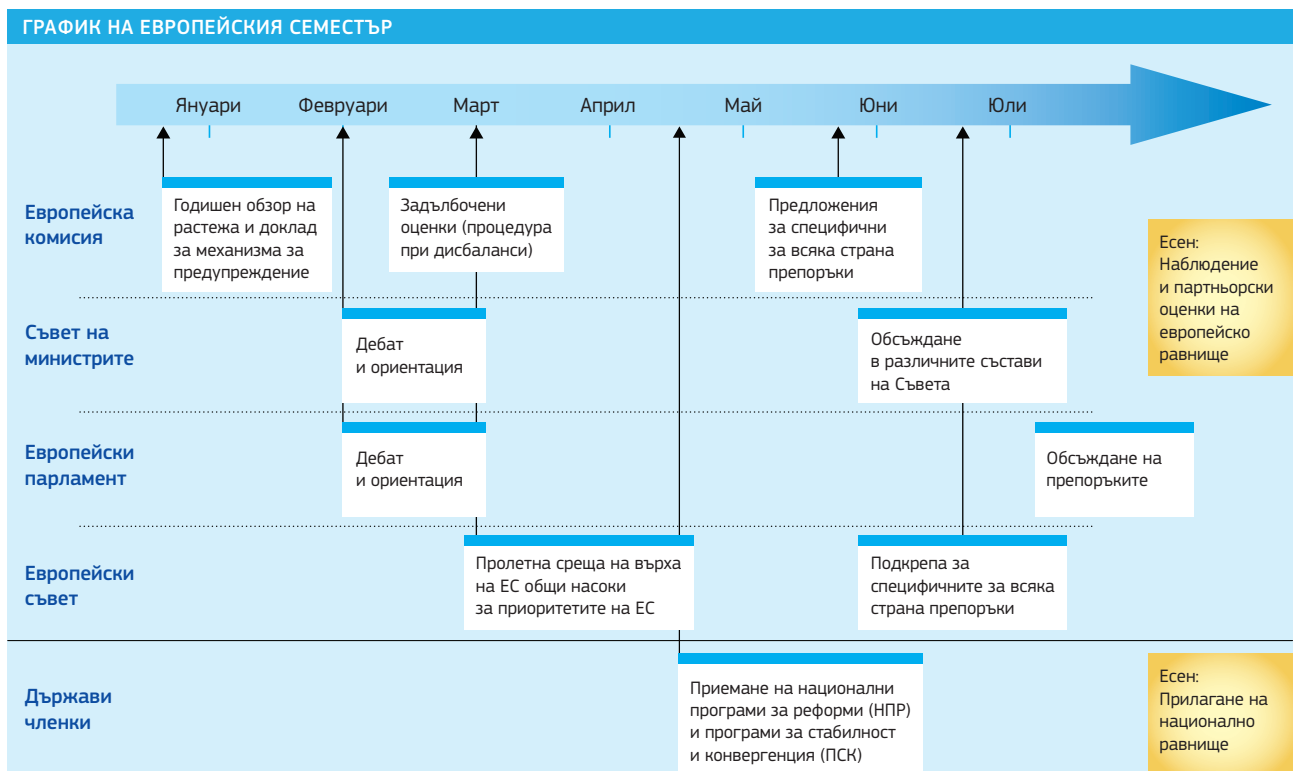
По-строгите правила включват санкции за държавите членки, които не спазват своите ангажименти за съблюдаване на устойчивостта на своите бюджети. В случаите на прекомерен дефицит постепенно ще бъдат налагани финансови санкции, които важат само за страните от еврозоната и могат да достигнат крайно ниво от 0,5 % от БВП.

Освен това 25 страни от ЕС (17 страни от еврозоната и осем от останалите държави членки) се споразумяха по нов фискален пакт, чрез който да се укрепят фискалната дисциплина и конвергенция. Този договор е израз на ясната политическа воля на страните от еврозоната да предприемат всички необходими мерки в подкрепа на еврото.

Повишено внимание за икономическите дисбаланси

Като част от новия набор от правила бе въведен механизъм за наблюдение и правоприлагане, чрез който да се откриват и коригират сериозните несъответствия в конкурентоспособността: той се нарича процедура при макроикономически дисбаланси (ПМД). Целта на процедурата е да се установяват неравновесия в икономиките на държавите членки на много по-ранен етап от преди. Чрез нея националните икономики се наблюдават от близо, а институциите на ЕС се предупреждават за възможни проблеми в бъдеще.

ПМД използва сравнителна таблица, в която се проследяват промените на 11 икономически индикатора, като например износ, пазарен дял, цена на работната ръка, дълг на частния сектор и цени на недвижимото имущество. При установяване на дисбаланси, като например повишаване на заплатите, което не съответства на нарастване на производството, или бързо нарастващи цени на недвижимите имоти, към дадената страна се отправят препоръки и е възможно тя да трябва да следва ясен план с конкретни етапи за възстановяване на равновесието на своята икономика. Както крайна мярка, ако не предстои предприемането на корективни действия, на страна от еврозоната могат да бъдат наложени финансови санкции.

Финансова стабилност

Кризата предизвика въпроси, свързани с доверието в еврозоната, които получиха решителен отговор. Засилени бяха защитните механизми и ефективността на мерките в подкрепа на всяка страна от еврозоната, изпитваща затруднения. Със своите 700 млрд. евро Европейският механизъм за стабилност (ЕМС) ще разполага с повече капитал от която и да било финансова институция в света и ще може да отпуска заеми в размер до 500 млрд. евро. ЕМС започна работа през септември 2012 г. Той заменя два предишни временни механизма – Европейския инструмент за финансова стабилност (ЕИФС) и Европейският механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС).

Ликвидните средства и възможността за отпускане на заеми на банките бяха укрепени в краткосрочен план, а регулирането и надзора на финансовия сектор на ЕС бяха укрепени значително, за избягване на проблемите в бъдеще.

Растеж и създаване на работни места

Всички посочени по-горе мерки имат за крайна цел създаването на благоприятна за растежа и заетостта среда в ЕС, тъй като това е единственият начин, по който можем да продължим да финансираме начина си на живот. От началото на кризата Комисията непрекъснато призовава за мерки за насърчаване на растежа, които са в центъра на стратегията „Европа 2020“. Този растеж обаче трябва да има солидна основа. В тази връзка Комисията предприема действия за насърчаване на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Европейският съвет прие пакт за растеж и работни места, който ще допринесе за вливането на повече средства в европейската икономика чрез по-големия кредитен капацитет на Европейската инвестиционна банка и за задълбочаване на интеграцията на единния пазар.

До 2020 г. 20 % от енергията на Европа следва да се произвежда от възобновяеми източници.

Финансиране на „Европа 2020“

Всички дейности на Съюза се финансират от неговия бюджет, който днес повече от всякога е насочен към икономическия растеж. Тази тенденция е запазена и в проекта за многогодишния бюджет на ЕС за периода 2014–2020 г. По-конкретно структурните фондове на ЕС, които са на разположение на държавите членки, подкрепят реформите и създаването на работни места.

Бюджетът на ЕС е насочен към финансиране във всички страни на общите предизвикателства, като например насърчаването на растежа, създаването на работни места в целия Съюз и засилването на неговото влияние в света. Бюджетът на ЕС няма за цел да финансира областите, които вече са включени в националните бюджети, а е съсредоточен по-скоро върху области, в които европейските средства имат добавена стойност. С него се финансират проекти, които иначе не биха били финансирани или при които финансирането от националните бюджети би било по-скъпо.

Широко участие

Европейският парламент играе важна роля, включително за мобилизиране на националните парламенти да изпълняват своите задължения. Благодарение на новите правила за икономическото управление Европейският парламент може да обсъжда икономически въпроси със Съвета и Комисията. Това означава най-вече, че той може да следи отблизо и да поиска обяснение от другите две институции относно техните предложения и решения. По този начин процесът на вземане на решения става по-прозрачен, а отговорността на Съвета и Комисията – по-голяма.

Всички елементи на обществото трябва да бъдат въввлечени в стратегията „Европа 2020“: предприятията, синдикатите, неправителствените организации и отделните граждани. За тази цел Европейският икономически и социален комитет създаде управителен комитет за „Европа 2020“, който работи с широки мрежи от организации на гражданското общество в цяла Европа. В същата насока Комитетът на регионите учреди Платформа за наблюдение на стратегията „Европа 2020“, в която участват регионални и местни органи. И двата комитета изразяват своите становища, които допринасят към обсъжданията в рамките на пролетното заседание на Европейския съвет. Голяма част от стратегията всъщност се изпълнява на местно и регионално равнище в държавите членки от местни и регионални органи, социални партньори и представители на гражданското общество.

Какво точно прави ЕС

Целенасочени инициативи

Постигането на целите на „Европа 2020“ може да увеличи потенциала за растеж на страните от ЕС. Чрез определянето на цели Съюзът се стреми да даде тласък, като всяка от държавите членки прави всичко възможно за своя напредък в ключовите области.

Европа работи най-добре, когато работи заедно и това личи от редица нейни постижения, плод на съвместни усилия. Днес създадената през 70-те години на XX век от четири европейски страни компания „Еърбъс“ наема на работа над 50 000 души и е един основните производителите на летателните апарати в света.

„Галилео“ е навигационната спътникова система на Европа, която дава по-точни данни от американската „GPS“ или руската „ГЛОНАСС“. Очаква се тя да влезе в експлоатация през 2019 г. след извеждане в орбита на всички спътници.

Неотдавна Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) подпомогна финансирането на най-големите в света офшорни вятърни паркове. Вятърните паркове Танет и Уолни в Обединеното кралство могат да произвеждат на 600 MW енергия, която покрива нуждите на около 500 000 домакинства в страната, и увеличават потенциала на ЕС за производство на енергия от възобновяеми източници.

Тези и други подобни проекти са резултат от тясното европейско сътрудничество във всички области и още много други проекти могат да се реализират в рамките на водещите инициативи на стратегията „Европа 2020“.

Постигания в рамките на водещите инициативи

Изпълнението на водещите инициативи на стратегията „Европа 2020“ вече започна. Като цяло, напредъкът е задоволителен. Редица ключови действия вече са изпълнени в рамките на всяка от инициативите. По-долу са посочени примери.

„Европа 2020“ за младите хора

Всяка година 6 млн. европейски младежи напускат училище, в най-добрия случай със завършено основно образование. В момента това са 14 % от 18–24-годишните, което от своя страна води до високи нива на безработица сред младите хора.

Поради тази причина Европейската комисия се стреми да увеличи броя на завършващите висше образование, да подобри качеството на преподаването и да оптимизира ползата от висшето образование за укрепване на икономиката на ЕС след кризата. В стратегията ѝ се посочват приоритетните области, в които страните от ЕС трябва да се стараят повече, за да постигнат общите цели в областта на образованието, както и начините, по които Европейският съюз може да подпомага политиките им за модернизация. Сред инициативите на равнището на ЕС е многоизмерното класиране на университетите, което ще информира студентите кои са най-подходящите курсове за тях.

От своето създаване през 1987 г. програмата за обмен на студенти „Еразъм“ е съфинансирала 3 млн. обмена. Комисията предложи нова програма „Еразъм за всички“. С нейна помощ до 5 милиона души – почти двойно повече от сегашния брой – ще имат шанс да учат, да се обучават или да станат доброволци в чужбина в периода 2014–2020 г. Освен това ще има и схема за гарантиране на заеми „Еразъм за магистри“, предназначена за студенти, следващи пълна магистърска програма в друга страна от Съюза.

Разработени са и няколко специфични инициативи, които имат за цел да подготвят по-добре младите хора за наличните свободни работни места, както и кампании за повишаване на осведомеността, целящи насърчаване на наемането на работа в малките и средните предприятия на млади хора и улесняване на контактите между тях. В допълнение Комисията предложи държавите членки и ЕС да използват по-пълноценно Европейския социален фонд (ЕСФ), за да се справят с безработицата сред младите хора. Това ще се изразява главно в подкрепа при преминаването от училище към работа и насърчаване на мобилността на младите хора на пазара на труда.

В полза на икономиката е повече хора да пътуват, за да учат или работят в други страни от ЕС.

На практика: Твоята първа работа с EURES

Програмата „Твоята първа работа с EURES“ се стреми да помогне на младите хора да попълнят свободните работните в целия Съюз. Тя разчита на помощта на националните служби по заетост – информация, търсене на работа, наемане на работа и финансиране – както за млади търсещи работа хора, така и за предприятия, желаещи да наемат на работа хора от чужбина. Тя помага на търсещите работа да намерят съответстваща на квалификацията им работа и да бъдат наети и финансира разходите по пътуването за интервю и/или започване на нова работа в чужбина. Работодателите от своя страна получават подкрепа за наемането на служители, а малките и средните предприятия могат да получат и финансова помощ за частично покриване на разходите за обучение на новонаети служители и за подпомагане на установяването им на новото място.

„Европа 2020“ и борбата с бедността и социалното изключване

На фона на застрашените от бедност над 80 млн. души в ЕС, включително 20 млн. деца и 8 % от работещото население, Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване определя действия за достигане на целта на Съюза за намаляване на бедността и социалното изключване с поне 20 млн. души до 2020 г. Въпреки че борбата с бедността и социалното изключване е отговорност главно на националните правителства, ЕС може да играе координираща роля, като установява най-добри практики, насърчава обмена на знания, определя общоевропейски правила и предоставя финансиране. Основни действия за постигане на целите са по-добрия достъп до работа, социална сигурност, образование и основни услуги като здравеопазване и жилищно настаняване. Други ключови действия са по-доброто усвояване на средствата от ЕС за подпомагане на социалното приобщаване и борбата с дискриминацията, за социални иновации за намиране на нови интелигентни решения и за нови партньорства между публичния и частния сектор.

„Европа 2020“ и иновациите

Водещата инициатива „Съюз за иновации“ има за цел да изгради още по-тесни връзки между

научноизследователската дейност и иновациите, от една страна, и създаването на работни места, от друга, което е от жизненоважно значение за възстановяването на Европа от настоящата икономическа криза. Всяко евро, инвестирано в изследователска дейност в ЕС, води до нарастване на добавената стойност в промишлеността от порядъка на 7–14 евро, а със заделянето на 3 % от БВП на ЕС за научноизследователска и развойна дейност до 2020 г. биха могли да се създадат 3,7 млн. работни места и да се увеличи годишният БВП с близо 800 млрд. евро до 2025 г.

Комисията стартира платформа за подпомагане на регионите и държавите членки при изготвянето на по-добри стратегии за изследвания и иновации. Тъй като не съществува универсално за всички политическо решение, платформата ще помага на регионите да оценяват своите конкретни силни и слаби страни в областта на научните изследвания и иновациите и да увеличават конкурентното си предимство.

През 2012 г. бе договорен патент на ЕС, който ще спести на компаниите и на изобретателите до 80 % от разходите за получаване на патент. Кандидатстващите за патент ще могат да получат един-единствен европейски патент, вместо да трябва да кандидатстват за такъв във всяка страна от ЕС. Това ще важи за 25-те държави членки, които са приели предложението в рамките на процедурата за засилено сътрудничество. По-рано патентната закрила трябваше да се търси във всяка от страните от ЕС и можеше да струва до 36 000 евро. В резултат на споразумението тази цена може да спадне до 680 евро в дългосрочен план.

Европейската комисия и групата на Европейската инвестиционна банка учредиха нов гаранционен механизъм за подпомагане на достъпа до банково финансиране на иновативни МСП. Очаква се механизмът да допринесе за отпускането на заеми в размер на още 6 млрд. евро до края на 2013 г., в т.ч. до 1,2 млрд. евро за МСП и до 300 млн. евро за научноизследователска инфраструктура.

Финансирането от ЕС подобрява условията за научни изследвания и иновации.

На практика: новаторски решения

През 2012 г. започна пилотния проект „Активен живот на възрастните и остаряване в добро здраве“ като начало на поредица бъдещи европейски партньорства за иновации. Подобни партньорства имат за цел да мобилизират представители на сектора на иновациите около една обща цел (в този случай остаряването в добро здраве), за да се ускори намирането на новаторски решения за предизвикателствата в обществото. Поставено бе началото и на други партньорства за иновации, сред които партньорствата „Рационално използване на водата“ и „Интелигентни градове“.

Партньорството ще подпомага и предприятията и правителствата в разработката на нови интернет решения, основани на комплексни онлайн данни, с цел по-интелигентна инфраструктура и бизнес процеси.

На практика: по-безопасен интернет

Друга цел в рамките на водещата инициатива за Европа на цифровите технологии е гарантирането на по-безопасен интернет за децата. Тя бе приета от водещи технологични и медийни компании, които се споразумяха да изградят коалиция за превръщането на интернет в по-безопасно място за децата.

Европа на цифровите технологии

Програмата в областта на цифровите технологии е насочена към такива важни аспекти на модерната икономика като достъп до високоскоростен интернет и цифрово съдържание, киберсигурност, по-ефективни услуги на електронното управление и нови здравни услуги, улесняващи живота на гражданите. Тя цели също да гарантира, че всеки разполага с необходимите умения, за да може да се възползва от технологичната революция. „Публично частно партньорство за интернет на бъдещето“ (FI-PPP) е програма на ЕС за научни изследвания и иновации, чиято цел е да повиши конкурентоспособността на Европа в областта на интернет технологиите и системите на бъдещето, поддържащи интелигентни услуги и приложения.

Здравеопазването в Европа може да стане по-ефикасно благодарение на цифровите технологии – например когато пациентите имат пълен достъп до информацията за своето състояние и могат да се консултират с лекар от разстояние.

Подкрепа за ефективното използване на ресурси

Водещата инициатива в рамките на „Европа 2020“ за ефективно използване на ресурсите подчертава неотложността и значението на прехода към ефективно използване на природните ресурси. Това ще се отнася за потребителите и производителите във всички подходящи сфери, като например енергетика, транспорт, околна среда, селско стопанство, рибарство и регионална политика.

Европейската комисия представи предложение за преразглеждане на остарелите правила за данъчно облагане на енергийните продукти в Европейския съюз. Предложените нови правила имат за цел да се реструктурира данъчното облагане на енергийните продукти, за да се премахне съществуващият дисбаланс и да се вземат под внимание както емисиите на CO₂, така и енергийния състав на тези продукти. Новите правила имат също така за цел да се насърчат енергийната ефективност и потреблението на по-екологосъобразни продукти и да се възпрепятства нарушаването на конкуренцията на единния пазар.

Индустриална политика

От съществено значение за европейската конкурентоспособност е ускореното разработване на общи индустриални стандарти, което ще позволи икономии на разходи и ще донесе ползи както за предприятията, така и за потребителите. За постигането на тази цел Комисията предложи поредица от законодателни и незаконодателни мерки за разработване на повече стандарти, и то в по-кратки срокове.

Перспектива

Създаване на работни места и приобщаващ растеж

„За да се върнем по пътя на икономически растеж, ние можем и трябва да отидем отвъд създаването на финансова стабилност. Растежът е ключът, растежът е отговорът. Така че въпросът е как да насърчаваме растежа. В този смисъл мисля, че е важно да припомним на хората, че разполагаме със стратегия за растеж и това е стратегията „Европа 2020“.“

(Председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу, април 2012 г.)

Наблюдението в рамките на европейския семестър на стратегията „Европа 2020“ се извършва от Съвета и Комисията. То включва съблюдаване на общата макроикономическа ситуация, годишния напредък по петте цели и напредъка по седемте водещи инициативи. Всяка година в годишния обзор на растежа Комисията определя най-важните предизвикателства пред ЕС и необходимите за преодоляването им реформи.

В целия ЕС вече се положени значителни усилия, а в няколко страни се провеждат реформи. Независимо от големия напредък по отношение на фискалната консолидация, реформите за насърчване на растежа все още изостават в областта на данъчното облагане, пенсиите, трудовия пазар и отварянето на секторите на услугите и търговията на дребно.

След цялостното изпълнение на стратегията „Европа 2020“ Съюзът ще разполага с по-голям потенциал за гарантиране на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж: Европа, съчетаваща създаването на работни места и социалното приобщаване, където хората могат да придобиват уменията, които са им нужни, за да просперират, Европа, възползваща се от възможностите в световен план.

Още по темата

- ▶ **Уебсайт на Европейската комисия с пълна информация за стратегията „Европа 2020“:**
http://ec.europa.eu/europe2020/index_bg.htm
- ▶ **Въпроси за Европейския съюз?**
Europe Direct може да ви помогне: 00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

